

सन २०२२-२३ मध्ये कृषि यांत्रिकीकरण
उप अभियानांतर्गत अनुसूचित जाती
प्रवर्गासाठी रु.५०० लाख निधी वितरीत
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :-कृयायो-२०२३/प्र.क्र.८९/८-अे
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०००३२.
दिनांक :३१ मार्च, २०२३.

संदर्भ:-

१. केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र.३-१/२०१५-M&T(I&P) दि. १२.१०.२०२२
२. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्रमांक कृयायो-२०२२/प्र.क्र.९९२/८-अे, दि.१५.११.२०२२
३. केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र.३-१/२०१५-M&T(I&P) दि. २७.३.२०२३
४. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्रमांक कृयायो-२०२२/प्र.क्र.९९२/भाग-२/८-अे, दि.२८.३.२०२३
५. संचालक (गु.व नि.), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.कृआ/गुनि-५/नक्र १६७/२०२२-२३/
११०४९/ २०२३ दि. २८.३.२०२३
६. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी २०२१/प्र.क्र. ६६/अर्थसंकल्प
(विघ्यो) दि. ३१.३.२०२३

प्रस्तावना :

राज्यात केंद्र पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान राबविण्यात येत आहे. सदर उप अभियानांतर्गत एकूण आठ घटक असून घटक क्र. १ व २ हे नवीन तंत्रज्ञानाने विकसित केलेल्या संयंत्रांची प्रात्यक्षिके, प्रशिक्षण व चाचणीबाबत आहेत. घटक क्र. १ व २ यासाठी केंद्र हिश्याचे प्रमाण १०० टक्के आहे. उर्वरित ६ घटकांसाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या निधी हिश्याचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ १ अन्वये कृषि यांत्रिकीकरण अभियानासाठी सन २०२२-२३ करिता सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्सा रु. ३५५२.६७ लाखव समरूप राज्य हिस्सा रु. २३६८.४५ लाख अशा एकूण रु.५९२९.२२ लाख निधीच्या कार्यक्रमास मान्यता देऊन केंद्र हिश्याचा रु. ३५५२.६७ लाख निधी वितरित केला आहे. सदर मान्यतेच्या अनुषंगाने संदर्भ क्र. २ दिनांक १५.११.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी रु.५९२९.२२ निधीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असून निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

आता केंद्र शासनाने संदर्भाधीन क्र. ३ च्या पत्रान्वये केंद्र हिस्सा रु. ३६९१.८० त्यास समरूप राज्य हिस्सा रु. २४६१.२० लाख अशा एकूण रु. ६१५३.०० लाख निधीच्या कार्यक्रमास मान्यता दिलेली आहे. सदर मान्यतेच्या अनुषंगाने रु. १२०७४.१२ लाख निधी (केंद्र हिस्सा रु. ७२४४.४७ लाख व राज्य हिस्सा रु. ४८२९.६५ लाख) इतक्या निधीस संदर्भ क्र. ४ दिनांक २८.३.२०२३ च्या शासन निर्णयान्वये सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. केंद्र शासनाच्या उपरोक्त पत्रान्वये वितरीत केलेला अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा रु. ३०० लाख व त्यास अनुरूप राज्य हिस्सा रु. २०० लाख असे एकूण रु. ५०० लाख आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्याची बाब बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

- सन २०२२-२३ मध्ये कृषि यांत्रिकीकरण उप-अभियानाच्या अंमलबजावणीकरिता अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्सा रु.३०० लाख निधी (रुपये तीनशे लाख फक्त) व राज्य हिस्सा रु. २०० (रुपये दोनशे लाख फक्त) असे एकूण रु. ५०० लाख (रुपये पाचशे लाख फक्त) आयुक्त, कृषि यांना वितरित करण्यात येत आहे.
- सदर योजनेतर्गत मंजूर केलेला रु. ५०० लाख निधी खालील लेखाशिर्षाखाली चालू वर्षी अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

केंद्र	राज्य
<p>मागणी क्रमांक : एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, ७८९ अनुसूचित जाती उप योजना (०१) (११) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२४०१बी १८८) ३३ अर्थसहाय्य</p>	<p>मागणी क्रमांक : एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, ७८९ अनुसूचित जाती उप योजना (०१) (१२) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ४० टक्के) (२४०१बी १९७) ३३ अर्थसहाय्य</p>

- या उप-अभियानाकरीता वितरीत केलेला निधी केंद्र शासनाने वार्षिक कृति आराखड्यात मंजूर केलेल्या बाबीवर खर्ची टाकावा तसेच, अनुदानाची रक्कम लाभार्थ्यांना महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे आधारसंलग्न बँक खात्यावर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे जमा करावी.
- उपलब्ध निधी अनुसूचित जाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांसाठी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.
- सदर योजनेतर्गत ट्रॅक्टर या बाबीसाठी अनुसूचित जाती/जमाती, महिला, अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांसाठी किंमतीच्या ५०% किंवा रु. १.२५ लाख यापैकी जे कमी असेल ते आणि इतर शेतकऱ्यांसाठी ४०% किंवा रु.१ लाख यापैकी जे कमी असेल ते याप्रमाणे अनुदान देण्यात यावे.
- इतर यंत्र/अवजारांच्या बाबतीत केंद्र शासनाच्या कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना, व संदर्भ क्र. ३ व संदर्भ क्र. ६ च्या शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे या योजनेचा आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा मासिक अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखे पर्यंत केंद्र शासनास सादर करावा.
- सदर अभियानाकरिता वितरित केलेला निधी कोषागारातून आहरित करण्याकरिता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून आणि सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या संदर्भाक्ति दि. ४ एप्रिल, २०२२ व १६ मार्च, २०२३ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये विभागास प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करून व सदर परिपत्रकातील अटी शर्तीची पूर्तता करून तसेच संदर्भाधीन अ.क्र. ६ येथील सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक ३१.३.२०२३ च्या शासन निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.
९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०३१२१५०२७२७०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेंद्र घाडगे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मा. मंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई-३२.
२. अ.मु.स.(वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२.
३. अ.मु.स.(नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२.
४. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२.
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.
७. विभागीय कृषि सह संचालक (सर्व).
८. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व).
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर (लेखा परिक्षा) /(लेखा व अनुज्ञेयता).
१०. माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
११. नियोजन विभाग (का-१४३१) मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. वित्त विभाग (व्यय- १ व अर्थसंकल्प - १३) मंत्रालय, मुंबई- ३२.
१३. निवड नस्ती (कार्यासन -८ ओ).